

ZWOLNIENIA W ZAKRESIE PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

Komentarz

redakcja naukowa
Dagmara Dominik-Ogińska

Dagmara Dominik-Ogińska, Marta Ignasiak
Krzysztof Lasiński-Sulecki, Jerzy Martini, Ewa Michna

KOMENTARZE PROBLEMOWE

ZWOLNIENIA W ZAKRESIE PODATKU OD TOWARÓW I USŁUG

Komentarz

redakcja naukowa
Dagmara Dominik-Ogińska

Dagmara Dominik-Ogińska, Marta Ignasiak
Krzysztof Lasiński-Sulecki, Jerzy Martini, Ewa Michna

KOMENTARZE PROBLEMOWE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 czerwca 2016 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne
Szymon Makuch

Łamanie
JustLuk Łukasz Drzewiecki, Justyna Szumił, Krzysztof Drzewiecki

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN: 978-83-264-8625-8

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	17
I. Część ogólna	
Rozdział 1. Pojęcie zwolnienia	21
Rozdział 2. Zwolnienia w zakresie VAT	23
2.1. Implementacja dyrektywy VAT	23
2.2. Uprawnienia i obowiązki podmiotu zwolnionego	24
2.3. Błędne wystawienie faktury VAT	25
2.4. Nadużycie prawa podatkowego	29
2.5. Czynności wyłączone z VAT	39
Rozdział 3. Prawo unijne – zagadnienia kluczowe	40
3.1. Dyrektywa VAT	40
3.2. Rozporządzenie wykonawcze do dyrektywy VAT	43
3.3. Wykładnia prounijna	45
3.4. Orzecznictwo TS	51
Rozdział 4. Zwolnienia w orzecznictwie TS – kwestie natury ogólnej	57
4.1. Artykuł 131 dyrektywy VAT	58
4.2. Zwolnienia przewidziane w art. 132–137 dyrektywy VAT ..	60
4.3. Zwolnienie podmiotowe	68
Rozdział 5. Zwolnienia w Konstytucji i orzecznictwie TK	70

II. Część szczegółowa

Rozdział 1. Ulgi i zwolnienia udzielone na podstawie odrębnych ustaw	77
Rozdział 2. Zwolnienia dotyczące transakcji krajowych	81
2.1. Zwolnienie dostawy towarów wykorzystywanych wyłącznie na cele działalności zwolnionej od podatku ...	81
2.2. Zwolnienie dostawy gotowych posiłków	90
2.3. Zwolnienie dostawy produktów rolnych i świadczenia usług rolniczych wykonywanych przez rolnika ryczałtowego	96
2.4. Zwolnienie dostawy znaczków	115
2.5. Zwolnienie dostawy ludzkich organów i mleka kobiecego	124
2.6. Zwolnienie dostawy krwi	132
2.7. Zwolnienie usług finansowych	138
2.7.1. Usługi ubezpieczeniowe, reasekuracyjne oraz usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego ...	140
2.7.2. Usługi związane z udzielaniem kredytów i pożyczek wraz z usługami pośrednictwa	156
2.7.3. Usługi w zakresie udzielania poręczeń i gwarancji wraz z usługami pośrednictwa	165
2.7.4. Usługi dotyczące wszelkich transakcji płatniczych, transferów pieniężnych, transakcji dotyczących długów, usług pośrednictwa w świadczeniu tych usług	172
2.7.5. Usługi dotyczące papierów wartościowych oraz instrumentów finansowych	188
2.7.6. Usługi stanowiące element usługi zwolnionej z VAT	211
2.7.7. Usługi zarządzania funduszami inwestycyjnymi ...	222
2.7.8. Transakcje dotyczące walut, banknotów	237
2.7.9. Dostawa złota dla NBP	240
2.7.10. Wyłączenia ze zwolnienia z VAT dotyczące czynności ściągania długów, usług doradztwa oraz leasingu	241
2.8. Zwolnienie dostawy terenów niezabudowanych	255
2.9. Zwolnienia dostawy budynków	271

2.10. Zwolnienie czynności wykonywanych na rzecz członków spółdzielni	286
2.11. Zwolnienie dotyczące wspólnot mieszkaniowych	303
2.12. Zwolnienie usług licencji	323
2.13. Zwolnienie dotyczące techników dentystycznych	341
2.14. Zwolnienie dotyczące dentystów	352
2.15. Zwolnienie dotyczące gier hazardowych	364
2.16. Zwolnienie dostaw towarów dotyczących produktów spożywczych	382
2.17. Zwolnienie usług pocztowych	391
2.18. Zwolnienia usług medycznych wykonywanych przez podmioty lecznicze i uczelnie	408
2.19. Zwolnienia usług medycznych wykonywanych na rzecz podmiotów leczniczych	443
2.20. Zwolnienia usług medycznych świadczonych w ramach zawodów medycznych	450
2.21. Zwolnienie usług transportu sanitarnego	474
2.22. Zwolnienia dotyczące usług turnusów rehabilitacyjnych ..	482
2.23. Zwolnienie usług świadczonych przez niezależne grupy osób	494
2.24. Zwolnienia dotyczące pomocy społecznej	510
2.25. Zwolnienia dotyczące usług opieki nad osobami niepełnosprawnymi, przewlekle chorymi i w podeszłym wieku	529
2.26. Zwolnienia dotyczące usług w zakresie opieki nad dziećmi i młodzieżą	545
2.27. Zwolnienia dotyczące obowiązkowych ubezpieczeń społecznych	575
2.28. Zwolnienia dotyczące usług edukacyjnych	579
2.29. Zwolnienia dotyczące zakwaterowania	600
2.30. Zwolnienia dotyczące usług realizowanych przez kościoły i związki wyznaniowe oraz organizacje członkowskie	606
2.31. Zwolnienie dotyczące sportu i wychowania	640
2.32. Zwolnienia dotyczące usług kulturalnych	687
2.33. Zwolnienia związane z realizacją zadań radiofonii i telewizji	733
2.34. Zwolnienia dotyczące usług zapewnienia personelu w celu wsparcia duchowego	750

2.35. Zwolnienie dostawy towarów dokonywanych przez organizację pożytku publicznego	769
2.36. Zwolnienie usług pomiędzy jednostkami samorządowymi	777
2.37. Zwolnienie dzierżawy gruntów na cele rolnicze	788
2.38. Zwolnienie usług o podwyższonej opłacie	793
2.39. Zwolnienie usług międzynarodowego przewozu drogowego	803
Rozdział 3. Zwolnienie podmiotowe	807
Literatura	855

Wykaz skrótów

Akty prawne

- dyrektywa
73/239/EWG – pierwsza dyrektywa Rady 73/239/EWG z dnia 24 lipca 1973 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do podejmowania i prowadzenia działalności w dziedzinie ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie (Dz. Urz. WE L 228 z 16.08.1973, s. 3; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 1, s. 14, z późn. zm.)
- dyrektywa
85/611/EWG – dyrektywa Rady 85/611/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS), (Dz. Urz. WE L 375 z 31.12.1985, s. 3; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 1, s. 139, z późn. zm.)
- dyrektywa
97/67/WE – dyrektywa 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług (Dz. Urz. WE L 15 z 21.01.1998, s. 14; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 6, t. 3, s. 71, z późn. zm.)

- dyrektywa VAT – dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, s. 1, z późn. zm.)
- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm.)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- k.k.s. – ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 186 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.s.h. – ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 z późn. zm.)
- nowelizacja z dnia 7 listopada 2008 r. – ustawa z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 209, poz. 1320)
- nowelizacja z dnia 29 października 2010 r. – ustawa z dnia 29 października 2010 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 226, poz. 1476)
- nowelizacja z dnia 18 marca 2011 r. – ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo o miarach (Dz. U. Nr 64, poz. 332)
- nowelizacja z dnia 7 grudnia 2012 r. – ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 35 z późn. zm.)
- o.p. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.)
- p.p.s.a. – ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 718 z późn. zm.)

-
- pr. poczt. – ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529 z późn. zm.)
- p.s.w. – ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.)
- rozporządzenie nr 1777/2005 – rozporządzenie Rady (WE) nr 1777/2005 z dnia 17 października 2005 r. ustanawiające środki wykonawcze do dyrektywy 77/388/EWG w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 288 z 29.10.2005, s. 1)
- rozporządzenie nr 282/2011 – rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) nr 282/2011 z dnia 15 marca 2011 r. ustanawiające środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 77 z 23.03.2011, s. 1, z późn. zm.)
- r.w.n.p. z 2004 r. – rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 97, poz. 970 z późn. zm.)
- r.w.n.p. z 2008 r. – rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 212, poz. 1336 z późn. zm.)
- r.w.n.p. z 2009 r. – rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2009 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 224, poz. 1799 z późn. zm.)
- r.w.n.p. z 2010 r. – rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2010 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 246, poz. 1649 z późn. zm.)
- r.w.n.p. z 2011 r. – rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 kwietnia 2011 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 247 z późn. zm.)
-

- r.z.p.t.u. – rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 736)
- szósta dyrektywa – szósta dyrektywa Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku (Dz. Urz. WE L 145 z 13.06.1977, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 9, t. 1, s. 23, z późn. zm.)
- TFUE – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana: Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, s. 47)
- TUE – Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana: Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, s. 13)
- TWE – Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (wersja skonsolidowana: Dz. Urz. UE C 321E z 29.12.2006, s. 37)
- u.d.l. – ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 618 z późn. zm.)
- u.d.p.p.w. – ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 239 z późn. zm.)
- u.f.p. – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)
- u.g.h. – ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 471)
- u.o.p.d.k. – ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 406 z późn. zm.)

-
- u.p.a. – ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 752 z późn. zm.)
- u.p.a.p.p. – ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 666 z późn. zm.)
- u.p.p. – ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 186 z późn. zm.)
- u.p.t. – ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 243 z późn. zm.)
- u.p.z.p. – ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.)
- u.r.z.o.n.
(ustawa
o rehabilitacji)
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.)
- u.s.m. – ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1222 z późn. zm.)
- u.s.o. – ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.)
- ustawa VAT – ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 710 z późn. zm.)
- ustawa VAT z 1993 r. – ustawa z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 11, poz. 50 z późn. zm.)
- u.ś.o.z. – ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 581 z późn. zm.)
- u.w.l. – ustawa z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1892)
-

- u.z.l.l.d. – ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 464 z późn. zm.)
- u.z.p.z.p. – ustawa z dnia 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 498)

Czasopisma, publikatory

- CBOŚA – Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych
- CzPKiNP – Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych
- Dz. Urz. MF – Dziennik Urzędowy Ministra Finansów
- Dz. Urz. WE/UE – Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich/Unii Europejskiej
- EPS – Europejski Przegląd Sądowy
- FK – Finanse Komunalne
- IVM – International VAT Monitor
- Jur. Pod. – Jurysdykcja Podatkowa
- ONSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
- ONSA WSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
- OSNAPIUS – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
- OSNC – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
- OSNCP – Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Cywilnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
- OTK – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
- OTK-A – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
- PiP – Państwo i Prawo
- PiZS – Praca i Zabezpieczenie Społeczne
- Pr. i Pod. – Prawo i Podatki
- Pr. Spółek – Prawo Spółek
- Prz. Pod. – Przegląd Podatkowy

PUG	– Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
TPP	– Transformacje Prawa Prywatnego
Zb. Orz.	– Zbiór Orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji

Inne

ETPC	– Europejski Trybunał Praw Człowieka
EZIG	– Europejskie Zgrupowanie Interesów Gospodarczych
KLPS	– Kościół Latającego Potwora Spaghetti
KRS	– Krajowy Rejestr Sądowy
MAC	– Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
OFE	– otwarty fundusz emerytalny
PKWiU	– Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług
RG	– rzecznik generalny
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TS	– Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
WDT	– wewnątrzspółnotowa dostawa towarów
WNIIP	– wartości niematerialne i prawne
WNT	– wewnątrzspółnotowe nabycie towarów
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny
ZUS	– Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Wstęp

Oddajemy do Państwa rąk kolejną publikację dotyczącą podatku od towarów i usług, której głównym przedmiotem są zwolnienia podatkowe. Zakres zwolnień objętych niniejszą monografią zasadniczo ustalono na podstawie przepisów prawa polskiego. Wynika to bowiem z faktu, że w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 710 z późn. zm.)¹ czy rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 736) pojawiają się również zwolnienia, które nie mają swojego odpowiednika w treści przepisów unijnych. Poza publikacją pozostawiono tzw. procedury szczególne w VAT², z wyjątkiem procedury przewidzianej dla małych przedsiębiorstw – zwanej zwolnieniem podmiotowym, jak też zwolnienia związane z transakcjami wewnątrzspółnotowymi³ i inne zwolnienia, które w polskich przepisach opodatkowano stawką VAT 0%, a także zwolnienia importowe, które nie wywołują zbytnich kontrowersji, albowiem stanowią w istocie odzwierciedlenie przepisów dyrektyw.

¹ Por. rozdział 2 ustawy VAT.

² Mowa tutaj o procedurach przewidzianych w dziale XII ustawy VAT, jak też tytule XII dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, s. 1, z późn. zm.).

³ Zainteresowanym tym zagadnieniem wskazujemy inną publikację z serii monografii podatkowych – P. Selera, *Transakcje wewnątrzspółnotowe w VAT. Analiza praktyczna*, Warszawa 2012.

Publikacja składa się z dwóch części: ogólnej i szczegółowej. W części ogólnej umieszczono podstawowe informacje dotyczące pojęcia zwolnienia i zakresu zwolnień VAT, kluczowych zagadnień w zakresie implementacji prawa unijnego i jego stosowania, jak też główne wskazówki interpretacyjne dotyczące wykładni zwolnień z VAT wynikające z orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Trybunału Konstytucyjnego. W części szczególnej omówiono poszczególne zwolnienia, wskazując na jakość implementacji prawa unijnego do prawa polskiego, wykładnię przepisu krajowego z uwypukleniem użytych w samej treści zwolnienia definicji, orzecznictwo TS oraz sądów administracyjnych.

Założeniem opracowania jest unaocznienie kierunku wykładni poszczególnych zwolnień w VAT oraz uwypuklenie głównych problemów orzeczniczych, które miały miejsce na ich tle, tak aby stworzyć w miarę kompletną monografię w rzeczonym zakresie. Celem, który przyświecał autorom, było stworzenie użytecznego opracowania zwłaszcza dla praktyków stosujących na co dzień prawo podatkowe i borykających się z problemami związanymi ze zwolnieniami w VAT. Mamy nadzieję, że opracowanie to spełni swoją rolę.

Autorzy

I

Część ogólna

ROZDZIAŁ 1

Pojęcie zwolnienia

Odnosząc się w pierwszej kolejności do samego pojęcia zwolnienia podatkowego, należy wskazać, że wymienia się je w piśmiennictwie⁴ najczęściej obok podmiotu podatkowego, przedmiotu, podstawy i stawek opodatkowania, jako element konstrukcji podatku⁵. Zwolnienie podatkowe w istocie polega na ograniczeniu zakresu podmiotowego (zwolnienia podmiotowe) lub zakresu przedmiotowego (zwolnienia przedmiotowe) podatku⁶. Chociaż ustawy podatkowe posługują się terminem „zwolnienie”, to ciężko doszukać się jego legalnej definicji.

Definicji takiej nie odnajdziemy również w przepisach prawa unijnego. Jedynie z treści art. 3 pkt 6 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.) dowiadujemy się, że dla potrzeb tej ustawy zwolnienie stanowi jedną z ulg podatkowych, której zastosowanie powoduje obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku. W przepisach ustawy VAT, jak również rozporządzenia w sprawie zwolnień ustawodawca posługuje się zwrotem takim jak „zwalnia się od podatku”. Sformułowanie to pośrednio

⁴ Por. B. Brzeziński, *Prawo podatkowe*, Toruń 1999, s. 37.

⁵ Por. art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

⁶ W. Nykiel, *Ulg i zwolnienia w konstrukcji prawnej podatku*, Warszawa 2002, s. 14.

wskazuje, że inny przepis poddaje opodatkowaniu pewną kategorię podmiotów bądź określony przedmiot, a przepis zwalniający z niego stanowi swoistą korektę zakresu podmiotowego lub przedmiotowego podatku⁷.

⁷ Tamże, s. 16.

ROZDZIAŁ 2

Zwolnienia w zakresie VAT

2.1. Implementacja dyrektywy VAT

Przewidziane w ustawie VAT regulacje dotyczące zwolnień stanowią implementację przepisów unijnych, tj. przepisów dyrektywy VAT⁸.

I tak, przepisy art. 43 i 45–83 ustawy VAT oraz przepisy rozporządzenia w sprawie zwolnień stanowią odzwierciedlenie przepisów art. 132–137 i 143–165 dyrektywy VAT. Mają one charakter przedmiotowy i podmiotowo-przedmiotowy. W niektórych przypadkach polski ustawodawca skorzystał z odmiennej techniki legislacyjnej, stosując stawkę VAT 0% w odróżnieniu od zwolnienia z prawem do odliczenia⁹. Z kolei regulację dotyczącą zwolnienia podmiotowego odnajdujemy w treści art. 113 ustawy VAT, przewidującego procedurę szczególną dla drobnych przedsiębiorców. Powyższa procedura stanowi odzwierciedlenie przepisów art. 281–292 dyrektywy VAT. Większość przewidzianych w przepisach unijnych zwolnień ma charakter obligatoryjny, przez co państwo polskie miało obowiązek transpo-

⁸ Poprzednio szósta dyrektywa Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw Państw Członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednoliconą podstawa wymiaru podatku (Dz. Urz. WE L 145 z 13.06.1977, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 9, t. 1, s. 23, z późn. zm.).

⁹ Te przypadki są poza przedmiotem niniejszej publikacji.

Zwolnienia są najbardziej kontrowersyjnym tematem dotyczącym VAT, często powodującym problemy interpretacyjne. Książka przedstawia wykładnię tej problematyki odwołującą się do prawa unijnego, a następnie weryfikuje ją na gruncie stosowania polskich przepisów ustawy o VAT.

Komentarz składa się z dwóch części. W części ogólnej umieszczono podstawowe informacje o pojęciu zwolnienia i zakresie zwolnień z VAT, kluczowych zagadnieniach implementacji prawa unijnego i jego stosowania oraz główne wskazówki interpretacyjne dotyczące wykładni zwolnień z VAT, wynikające z orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Trybunału Konstytucyjnego. W części szczególnej omówiono natomiast konkretne zwolnienia, wskazując na jakość implementacji prawa unijnego do prawa polskiego, wykładnię przepisu krajowego z uwypukleniem użytych w samej treści zwolnienia definicji oraz orzecznictwo TSUE i sądów administracyjnych.

Autorzy opracowania – sędziowie, doradcy podatkowi oraz przedstawiciele nauki – to wybitni praktycy prawa podatkowego, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki VAT.

Publikacja jest przeznaczona dla doradców podatkowych, radców prawnych i adwokatów. Zainteresuje również księgowych, pracowników biur rachunkowych oraz pracowników aparatu skarbowego.

„Przegląd Podatkowy” świętuje jubileusz 25-lecia istnienia!

Już od ćwierć wieku dostarcza Czytelnikom informację podatkową najwyższej jakości.

PRZEGLĄD
PODATKOWY ²⁵
lat

9788326486258 W01P01

ISBN 978-83-264-8625-8

9788326486258

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUPER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 199 ZŁ (W TYM 5% VAT)